

IORP II-proof vanuit een ESG perspectief

Kempen

27 SEPTEMBER 2018

1737

Introductie

- Werkzaam bij Kempen, onderdeel van Van Lanschot Kempen
- Fiduciair manager van NL pensioenfondsen
- Lid ESG council Kempen
- Lid IMVO-committee
- Hardlopen

Aanleiding

‘De herziene Europese Pensioenrichtlijn **IORP II**, die ook in Nederlandse wet- en regelgeving zijn beslag zal krijgen, vraagt nadrukkelijk aandacht voor **duurzaam beleggen**. Zo wordt onder de Richtlijn transparantie verwacht over de wijze waarop in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met **duurzaamheidsfactoren**. Ook wordt expliciet gemaakt dat pensioenfondsen risico’s uit hoofde van **milieu-, sociale en governance factoren** betrekken in het risicobeheer en de - te introduceren - eigenrisicobeoordeling.’

Bron: DNB sectorbrief duurzaam beleggen – Duurzaam beleggen en de Pensioenwet op hoofdlijnen

ESG: 'iedereen doet maar wat'?

Wat heeft IORP met ESG te maken?

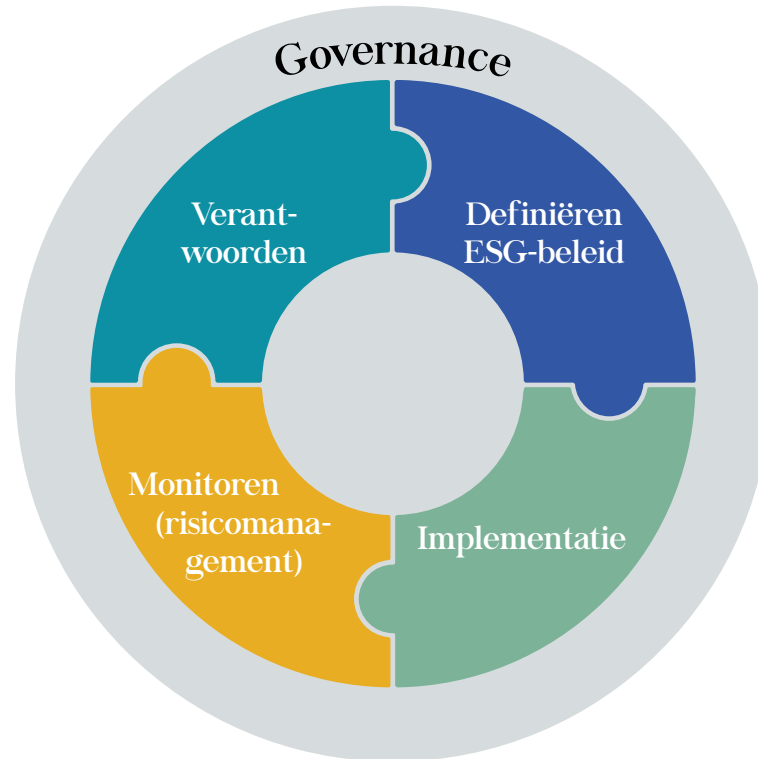

Nederland is toch al voorloper op ESG-gebied?

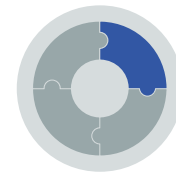
Alweer een wet / richtlijn?

Wij bepalen zelf ons ESG-beleid, niet iemand in Brussel

Grip op ESG: een gestructureerde aanpak

Impact IORP II op het ESG-beleid

Wat heeft u al?

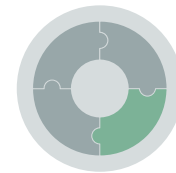
- Doelstelling/missie/visie
- Overtuiging(en) ten aanzien van verantwoord beleggen
- Een beeld welke thema's voor u belangrijk zijn, bijv:
 - Klimaat
 - Arbeidsomstandigheden
 - Mensenrechten
- Uitsluitingsbeleid
- Uitgangspunten voor 'active ownership' – stembeleid en engagement
- Visie op positieve impact beleggingen

Eisen IORP II

- Opstellen en ten minste iedere drie jaar herzien van de 'beleggingsbeginselen' waaronder:
“De wijze waarop in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu- sociale- en governancefactoren”
- Een verklaring dat geen rekening wordt gehouden met deze factoren voldoet. Eventueel onderbouwd op basis van kosten, relevantie, materialiteit, etc.

Conclusie: Impact IORP II op ESG-beleid is zeer beperkt

Impact IORP II op implementatie

Wat doet u al?

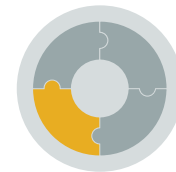
- Zet uw beleid om in een passende portefeuille:
 - Kies voor richtlijnen en normenkaders, bijv.
 - UN Global Compact (terugkijkend)
 - ESG ratings/scores (vooruitkijkend)
 - Carbon emissie
 - Sustainable Development Goals
 - Geef opdracht aan uw vermogensbeheerders, bijv.
 - Meetbare doelstellingen
 - Mandaten passend bij richtlijnen en normenkaders
 - Uitvoering stembeleid en engagement

Eisen IORP II

- Geen expliciete eisen
- Wel consistentie tussen beleid en implementatie
- Heb aandacht voor risico's:
 - Beoordeling van nieuwe of opkomende risico's
 - Waaronder risico's i.v.m. klimaatverandering, gebruik van hulpbronnen, milieu, sociale risico's en
 - Risico's in verband met de waardevermindering van assets als gevolg van veranderende regelgeving

Conclusie: Let op consistentie tussen beleid & implementatie en neem risico's mee in het beleggingsproces

Impact IORP II op monitoring (risicomanagement)

Wat doet u al?

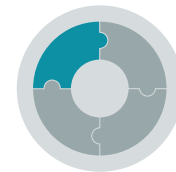
- Screening van uw beleggingen conform richtlijnen en normenkaders uit uw ESG-beleid
- Rapportages van uw uitvoerders ten aanzien van stemmen en engagement
- Rapportage over behaalde positieve impact (indien van toepassing)
- **Nieuw:** Due diligence, toegang tot herstel en/of verhaal conform OESO-richtlijnen en de UNGP's

Eisen IORP II

- Eigen-risicobeoordeling passend bij omvang en interne organisatie, alsook de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden. Ten minste om de drie jaar
- Indien in de beleggingsbeslissingen rekening wordt gehouden met ESG-factoren: beoordeling van nieuwe of opkomende risico's
- Hierbij wordt bedoeld (financiële) gevolgen voor het pensioenfonds, niet voor de maatschappij

Conclusie: Vraag jezelf ten minste om de drie jaar gestructureerd af of ESG op de juiste wijze in de beleggingsbeslissingen wordt meegenomen

Impact IORP II op verantwoording

Wat heeft u al?

- Overleg met het VO of BO over de vraag hoe het pensioenfonds rekening houdt met duurzaamheid
- Toelichting op uw ESG-beleid in het bestuursverslag als onderdeel van het jaarverslag
- Toelichting op uw ESG-beleid op de website van het pensioenfonds

Eisen IORP II

- Publicatie van de beleggingsbeginselen, waaronder hoe wordt omgegaan met ESG
- Informeer nieuwe deelnemers of en zo ja hoe, de wijze waarop in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu- sociale- en governancefactoren

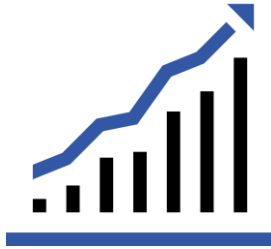
Conclusie: Beschikbare informatie nog meer delen

IORP in de praktijk

- Hoe weeg ik tegenstrijdige beleggingsbeginselen?
- Hoe kan ik invulling geven aan ESG-kansen?
- Gaat IMVO ons helpen bij de implementatie van IORP II?

Hoe weeg ik tegenstrijdige beleggingsbeginselen?

Uw beleggingsbeginselen

- Het voorspellen van financiële markten is lastig
- Maatschappelijk verantwoord beleggen is belangrijk

IORP II

- Beoordeel risico's van klimaatverandering, gebruik van hulpbronnen, milieu, sociale risico's en risico's in verband met de waardevermindering van assets als gevolg van veranderende regelgeving

Dilemma

- Beschikt u over voldoende en kwalitatief goede data?
- Is uw analyse en oordeel beter dan dat van andere beleggers?
- Kunt u alle stakeholders overtuigen van de uitkomst?

Hoe kan ik invulling geven aan ESG-kansen?

- De insteek van regelgeving waaronder IORP II en normenkaders zoals IMVO hebben doorgaans een negatief startpunt. Niet ieder pensioenfonds herkent zich in deze visie op de maatschappij. Een andere visie is om in te zetten op **ESG-kansen**.
- **Kansen financieel**
 - De transitie naar een duurzaam klimaat, hergebruik van schaarse grondstoffen, etc. vraagt om innovatie, ondernemerschap en kapitaal. Pensioenfondsen kunnen als kapitaalverschaffer bijdragen aan deze ontwikkeling en hun beleggingen **evenwichtiger** maken voor maatschappelijke ontwikkelingen.
 - Vooral pensioenfondsen die reeds ervaring hebben met alternatieve beleggingen (private equity, infrastructuur, direct lending) kunnen overwegen om hun portefeuille (gedeeltelijk) naar **impact beleggingen** te alloceren.
- **Kansen draagvlak**
 - Uit deelnemersonderzoeken komt vrijwel unaniem de wens voor een meer maatschappelijk georiënteerd beleggingsbeleid. Naast de noodzakelijke uitsluitingen kan het pensioenfonds draagvlak winnen onder deelnemers door thema's te selecteren en hier een positieve bijdrage aan te leveren.

Gaat IMVO ons helpen bij de implementatie van IORP II?

IMVØB in het kort

- Convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (voorheen: Ondernemen)
- Doorvoeren van OESO richtlijnen en UN Guiding Principles in het beleid en implementatie ('brede spoor'):
 - ESG risico's: voor onderneming of de maatschappij (Responsible Business Conduct of RBC)
 - Due Diligence, toegang tot herstel en/of verhaal conform UNGPs
- Gezamenlijk een oplossing bieden voor problemen die bedrijven niet alleen op kunnen lossen ('diepe spoor')
- Vrijwillig, maar niet vrijblijvend

Vergelijking met IORP II

- Uitgangspunt is principieel anders: IORP II gaat om (financiële) impact van ESG-factoren op het pensioenfonds en de communicatie naar de deelnemer. IMVO gaat over verantwoordelijkheid van pensioenfondsen in de maatschappij.
- Het 'Due Diligence' proces kan mogelijk voor de eigen-risicobeoordeling worden ingezet:
 - Proces van identificeren, voorkomen en herstellen van negatieve impact
 - Het proces is risicogedreven: kans en mate van impact
 - Doorlopende feedback hoe de praktijk zich ontwikkelt

Checklist naar 'IORP II-proof'

- **Voordat u begint:**
 - Is uw huidige ESG-beleidscyclus voldoende in kaart gebracht en gedocumenteerd?
 - Heeft u voldoende afgestemd met het VO en BO over duurzaamheid?
 - Behoud focus: kies niet te veel onderwerpen.
- **Beleid:** neem ESG op in uw beleggingsbeginselen of onderbouw waarom u dit niet doet.
- **Implementatie:** let op consistentie tussen beleid en implementatie, leg de basis voor de eigen-risicobeoordeling.
- **Monitoring** (risicomangement): stel de gewenste diepgang van de eigen-risicobeoordeling vast en voer dit iedere drie jaar uit. Sluit aan bij bestaande processen zoals de 'Due Diligence'.
- **Verantwoording:** publiceer de beleggingsbeginselen. Informeer nieuwe deelnemers over het ESG-beleid.

**IORP II geeft voldoende ruimte voor een eigen invulling afhankelijk van uw specifieke situatie.
Denk er wel aan om dit zorgvuldig vast te leggen en te communiceren naar de deelnemer**

Disclaimer

Dit document van Kempen Capital Management N.V. (KCM) wordt u slechts ter informatie aangeboden en biedt onvoldoende informatie om een beleggingsbeslissing te kunnen nemen. De informatie in dit document is niet compleet zonder de mondelinge toelichting gegeven door een medewerker van KCM.

KCM heeft een vergunning als beheerder van diverse ICBE's en ABI's en is bevoegd om beleggingsdiensten te verlenen en staat als zodanig onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten.

Uit dit document mag niets worden gebruikt zonder toestemming vooraf van KCM.

